

NETOBULAS MODERNIZMAS

VILNIUS
TECH

Architektūros
fakultetas

Kūrybinį projektą moksleiviams **NETOBULAS MODERNIZMAS** organizavo:
Vilniaus Gedimino technikos universiteto Architektūros fakultetas

Projekto rėmėjai:

UAB „Art Inn“ , Leidykla „Artseria“

artseria

Projekto dalyviai:

Alytaus Adolfo Ramanausko–Vanago gimnazija
Jonavos Jeronimo Ralio gimnazija
Kėdainių „Atžalyno“ gimnazija
Kėdainių šviesioji gimnazija
Kelmės „Aukuro“ pagrindinė mokykla
Klaipėdos r. Agluonėnų mokykla–darželis
KTU Inžinerijos licėjus
Pakruojo „Atžalyno“ gimnazija
Palangos senoji gimnazija
Švenčionėlių Karaliaus Mindaugo gimnazija
Šiaulių Juliaus Janonio gimnazija
Šilalės Simono Gaudėšiaus gimnazija
Tauragės r. Žygaičių gimnazija
Tauragės „Versmės“ gimnazija
Vilniaus r. Juodšilių šv. Uršulės Leduchovskos gimnazija
Vilniaus Senvagės gimnazija
Vilniaus „Volungės“ darželis–mokykla

Logotipo autorius:

Dovydas Stančius

Leidinį parengė:

Agnė Vėtė

© VILNIUS TECH, 2024

NETOBULAS MODERNIZMAS

XX amžiaus architektūros objektai dažnai atsiduria visuomenės diskusijų, apkalbų centre. Vieni žavisi modernizmu, o kiti jo nekenčia. Dar kiti net nepastebi juos supančių pastatų. Modernistinė, kaip ir visa, ne tik XX a. architektūra – netobula. Kaip netobulas ir jos kūrėjas – žmogus.

VILNIUS TECH Architektūros fakulteto bendruomenė pakvietė moksleivius atrasti savo gyvenamojoje aplinkoje XX a. statinius, papasakoti jų istoriją ir pasidalinti savo nuomone bei idėjomis. Įvairaus amžiaus moksleiviai piešė, rašė ir filmavo vaizdo projektus.

Projekte dalyvavo mokiniai iš įvairių Lietuvos regionų ir savo darbais pristatė gerai žinomus objektus ir rečiau lankomus šalies kampelius. Moksleiviai kūrybiškai žvelgė į galimą statinių ateitį ir apgailestavo, kad kai kurie jų šiandien yra apleisti.

Projektu siekta atkreipti mokinių dėmesį į supančią aplinką, pastatus ir ugdyti architektūrinį sąmoningumą, kuris yra reikšmingas visapusiškai išsilavinusiai ir empatiškai asmenybei. Projektas skatino žvelgti kritiškai, apmąstyti architektūros ir savęs (ne)tobulumą.

Leidinyje pristatoma dalis projekto dalyvių darbų, pasakojančių NETOBULĄ XX a. Lietuvos architektūros istoriją, dabartį ir ateitį.

VILNIUS TECH Architektūros fakulteto bendruomenė

NETOBULAS MODERNIZMAS

Alytaus ramus miestas buvo karūnuotas 1991 metais. Būtent tada buvo baigta statyti „Jotvingio“ universalinė parduotuvė.

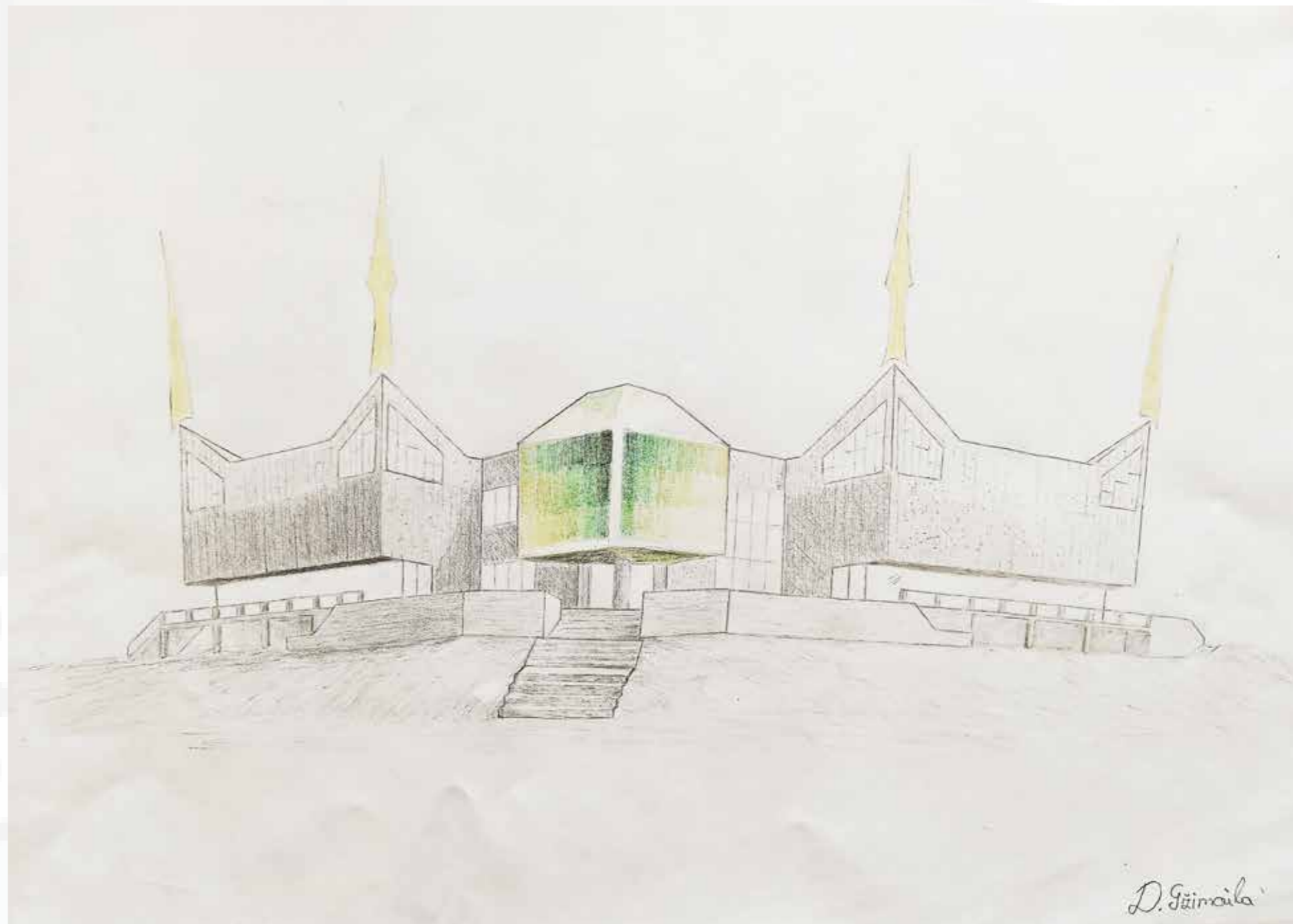
Tai beveik išnykusi pastatų rūšis – „univermagas“.

Šiuo, Lietuvai lemtingu laikotarpiu, nežinia sklandė ore. Tik ką, užvakar, rusų kariai šturmavo Vilniaus Televizijos bokštą, o šiandien bus atidarytas „Jotvingis“. **Alsuodami vienas kitam į nugaras, daužydami stiklus ir besišvaistydami talonais, žmonės užėmė vieną iš unikaliausių Lietuvos pastatų.**

Sudėtinga kompozicija, ekspresyvios formos, brutalizmo požymiai – nuostabus vėlyvojo modernizmo pavyzdys. Parduotuvė stovi atokiai nuo kitų pastatų, tvirtai įsirėžusi į žemę, kaip ir jotvingių gentis, kuri gyveno čia dar prieš Mindaugo karalystę. Visą „Jotvingio“ grožį atskleidžia pagrindinis fasadas: centrinis brangakmenis, aštrūs kaip karūnos kampai, dinamiški tūriai ir apibyrėjęs žėručio tinkas.

Laikui bėgant keitėsi čia įsikūrę verslai ir darbuotojai. Kavinė užsidarė, fotografijos studiją pakeitė muzikos diskų parduotuvė. Buhalterija turėjo susiaurinti savo gretas. Pirkėjai nebeapsinta kaip bitės medų, alytiškiai vis dažniau renkasi kelionę į „Akropolį“ ar kitus prekybos centrus. Nors pagrindiniai drabužių skyriai nepakeitė savo vietos, grįžusieji po ilgesnio laiko pastebi pasikeitimus – **vieniems „Jotvingis“ prarado žavesį, kitiems niekada nenustojo žibėti.**

„Jotvingio“ išskirtinumas slypi idėjoje. Čia susipina sovietinis blankumas ir modernus dizainas. Pastato istorija ir kaita atspindi kultūrinės permainas, bet **be finansavimo, skirto pastatui atnaujinti, „Jotvingis“ liks devyniasdešimtųjų relikvija, gal kada nors tapsiančia turistų lankytina vieta.**

Dovydas Gžimaila, IIIa klasė. Alytaus Adolfo Ramanausko–Vanago gimnazija.

JOTVINGIS, parduotuvė

Adresas: Naujoji g. 5, Alytus; Statybos metai: 1991 m.; Architektas: Edvardas Vytautas Beinortas

NETOBULAS MODERNIZMAS

Laikas – tai sąvoka, kurios bijo kiekvienas.

Kiekvieną dieną manome, kad niekas nepasikeitė. bet tai netiesa – viskas keičiasi. Tiesiog mes to **nepastebime, nes esame per daug užsiėmę**. Keista, bet kartais sustojęs gatvėje, pamatai kokį nors pastatą ir pagalvoji, kaip jis atrodė seniau, **bet tu to nežinai, nes tuo laikotarpiu negyvenai arba tai buvo labai seniai ir tiesiog nepameni, tad belieka tik spėlioti**. Tada tu trauki savo telefoną ir pradedi ieškoti kokio nors nuotraukų, kaip atrodė pastatas anksčiau.

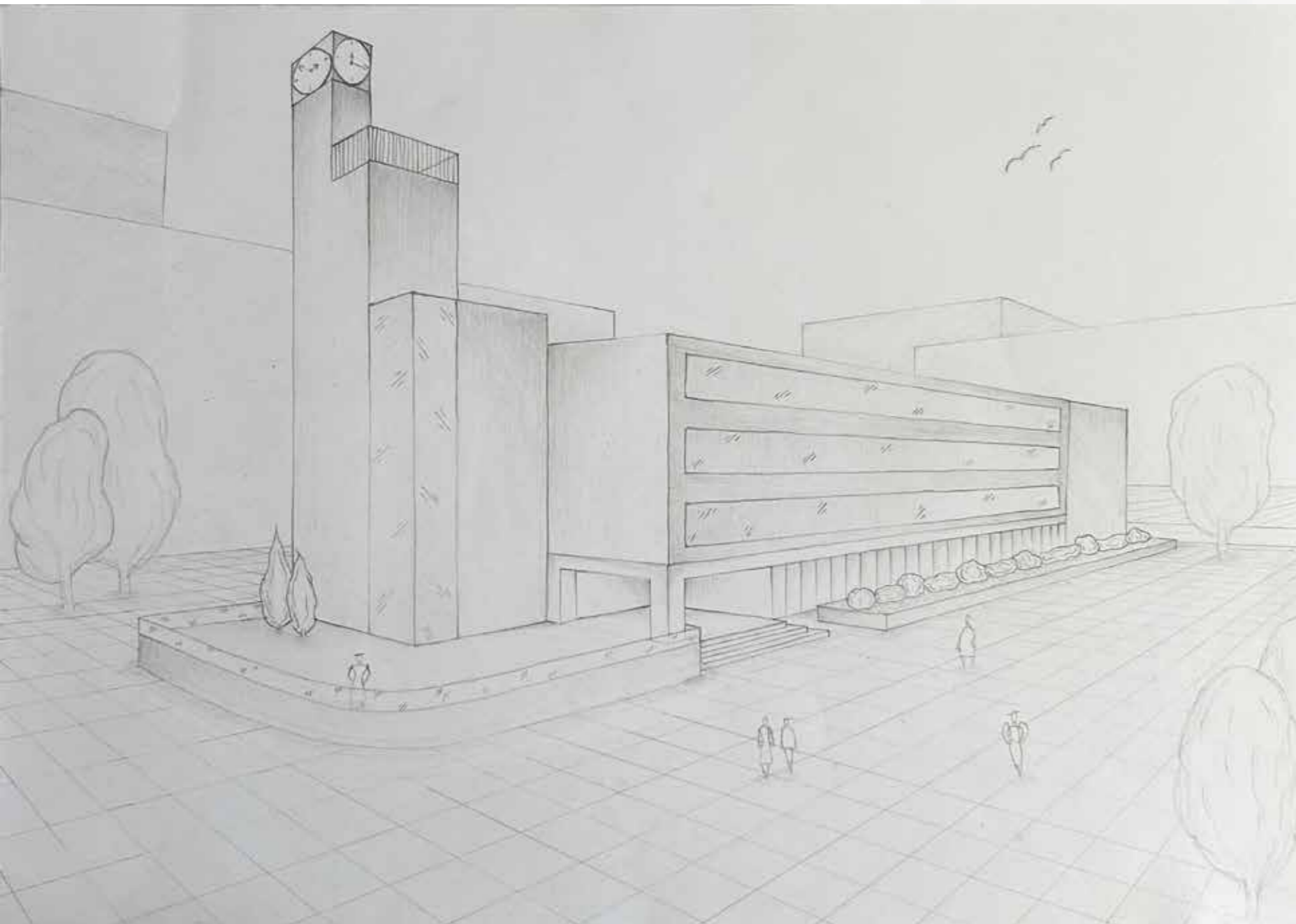
Kažkada vietoj savivaldybės buvo tik mažas parkelis, kuris džiugino žmonių širdis, šalia jo buvo kelias, kuriuo važinėjo automobiliai. **Nemanau, kad žmonės įsivaizdavo, jog toje vietoje bus miesto centras**. Ten nebuvo nei aikštės, nei pastato, nei laikrodžio, kuris būtų lyg **alytiškių žiburys, primenantis, kad laikas nesustojo**. Tačiau valandos keičiasi, atsiranda naujos idėjos, tikslai ir technologijos. Mano manymu, Alytaus miesto savivaldybės pastatas išsiskiria iš kitų architektūrinių objektų ir žmonės, einantys pro šalį, pastebi pastato grožį.

Tikiu, kad šio pastato, kaip ir aikštės, ateityje laukia naujovės, tuo neabejoju.

Mano darbe šio pastato išvaizda yra kitokia negu realybėje, parodanti, kad mažos smulkmenos pakeičia bendrą vaizdą – **improvizuojant galima sukurti tikrus stebuklus**.

Mano idėja – dabartį priversti konkuruoti su ateitimi ar praeitimi. Kai kurios detalės – mano vizija, kai kurios – esamos dabar, tačiau pastato paskirtis išliko ta pati ir tai yra svarbiausia. Pastato pagrindinis bei įdomiausias akcentas yra bokštas su laikrodžiu. Jo darbas – **priminti žmogui, kad egzistuoja realus gyvenimas**. Nebūtina žiūrėti į telefonų ekranus ir sekėti sekundes, reikia nepatingėti pakelti galvą į viršų, juk kuo įdėmiau žiūri, tuo daugiau pamatai.

Taip nepraleisi nei pavasarį sugrįžtančių paukščių, nei žaliuojančių medžių ir taip galėsi atkreipti dėmesį į pastato detales, kurias turbūt pamatei pirmą kartą ar, kurios turbūt dar keisis ateityje ir gražins šio pastato išvaizdą.

Erika Griškevičiūtė,

Ib klasė. Alytaus Adolfo Ramanausko–Vanago gimnazija.

**Alytaus Vykdomojo komiteto rūmai
(dabar – Alytaus miesto savivaldybės administracinis pastatas)**

Adresas: Rotušės a. 4, Alytus

Statybos metai: 1989 m.

Architektas: Saulius Juškys

NETOBULAS MODERNIZMAS

Restoranas „Ešerinė” stovi ant paties marių kranto, iki vandens tik 6 metrai. Tokios stebuklingos ir originalios vietos kaip ši primena, jog kartais išvaizdų, ypatingą ir širdį raminantį kurortą galime rasti ir visai netoli, tėvynėje.

Mėlynos sėdimosios vietos bei stalai, gluosnių prieglobstis, nendriniai stogai, o ką jau kalbėti apie atsiveriantį Kuršių marių ir Parnidžio kopos peizažą, kurį mėginau perteikti ir teptuku.

Būtent Nida dažniausiai sietina su nuostabiais prisiminimais, turiningiausiai praleistu laisvalaikiu, kurio metu ne tik puikiai pailsima, bet ir daug ko sužinoma ir išmokstama.

Na ir, žinoma, neretai skaniai ir pavalgoma.

Karina Sadauskaitė,
III° klasė, Jonavo Jeronimo Ralio gimnazija.

Restoranas „Ešerinė”
Adresas: Naglių g. 2, Nida
Statybos metai: 1979 m.
Architektas: Vaidotas Guogis

Jonavos Jeronimo Ralio gimnazija
Karina Sadauskaitė III°
Restoranas „Ešerinė”, Nida
Akrylas, guašas

Viktorija Miliauskaitė, Illė klasė. Jonavos Jeronimo Ralio gimnazija.

Lietuvos banko rūmai
Adresas: Maironio g. 25, Kaunas; Statybos metai: 1928 m.;
Architektai: Mykolas Songaila, Arnas Funkas, Feliksas Vizbaras

NETOBULAS MODERNIZMAS

Tai buvo pirmas kartas, kai pamačiau šį unikalų pastatą ir vis negalėjau atitraukti nuo jo savo akių. Tapydama vis galvojau apie turtingą šių rūmų architektūrą. Maščiau... Mintin atėjo įvairios išgalvotos istorijos: tarpukariu gyvenusi šeima, kurios gyvenimas buvo kupinas išbandymų; kovos už laisvę ir nepriklausomybę.

Žvelgiau viršun ir žiūrėjau į mėlyną kaip Baltijos jūra dangų, kuris, kaip ir mūsų valstybė – vieninga. Aukštai skriejo paukščiai, laisvai ir nevaržomai plasnajo sparnais. Debesys – balti – susidėję iš visų spektro spalvų. Jie, kaip ir pati šalies istorija, iš šono atrodo „bespalvė“, tačiau tik daugiau apie ją sužinant pamatai visas spektro spalvas.

Išpūdingas pastatas simbolizuoja Lietuvos nepriklausomybę, jos valstybingumą bei yra svarbus kultūrinis ir architektūrinis objektas. 2023 m. Kauno tarpukario modernistinė architektūra buvo įtraukta į UNESCO paveldo sąrašą. Būtent tarpukario laikotarpiu (1918-1940 m.) Kaune pastatyti svarbiausi pastatai, vienas iš jų ir buvo Lietuvos banko rūmai.

Lietuvos banko rūmai iškilo Maironio ir K. Donelaičio gatvių sankirtoje. Kertinis pastato akmuo buvo padėtas 1925 m. pradžioje, tačiau pastatas duris atvėrė tik 1928 m. gruodį.

Neoklasicizmo stiliaus rūmus projektavo architektas Mykolas Songaila, o statybos darbams vadovavo architektai Arnas Funkas ir Feliksas Vizbaras. Pastatą iškilmingai pašventino prelatas Jonas Mačiulis-Maironis. Simbolinę atidarymo juostelę perkirpo Prezidentienė Sofija Smetonienė, o Prezidentas Antanas Smetona dėl ligos iškilmėse nedalyvavo.

Lietuvos banko rūmų vidus išsiskyrė ypatinga prabanga: apdailai naudotas natūralus ir dirbtinis marmuras, grindys išklotos metlacho plytelėmis ir parketu. Interjerą puošia šviestuvai ir brangūs įvairių stilių baldai. Rūmuose buvo įrengti elektriniai liftai, mechaninis šildymas, drėkinimas, o ant stogo – „sodas“. Šiame pastate buvo ir Ministro pirmininko Augustino Voldemaro butas su biblioteka, kabinetu ir oficialių priėmimų patalpomis. K. Donelaičio gatvės korpuse buvo įrengti banko valdytojų butai. Rūsyje buvo įkurti didžiuliai seifai su specialiais koridoriais ir kameromis.

NETOBULAS MODERNIZMAS

Pastatas reprezentuoja XX a architektūrą.
Šiuo metu pastate veikia meno darbų galerija,
taip pat vyksta plenerai.

Muziejus galėtų daugiau
organizuoti edukacinių veiklų,
pažindinti jaunimą su menininkų
asmenybėmis,
jų darbais ir veiklomis.

Viktorija Juškytė,
IbG klasė, Kėdainių „Atžalyno“ gimnazija.

Janinos Monkutės-Marks
muziejus-galerija
Adresas: J. Basanavičiaus g. 45,
Kėdainiai

NETOBULAS MODERNIZMAS

Vinstonas Leonardas Spenseris Čerčilis – britų politikas, teigia, kad mes formuojame pastatus, o vėliau jie formuoja mus.

Šis statinys yra svarbus istorijos atminimas. Jo svarba ypatinga kiekvienai kartai – **konstrukcija perpinta ne tik bėgančio laiko, bet ir kartu tekančios istorijos šaknimis.**

Pastatas gali padėti suvokti architektūros stilius ir aprėpti praeities svarbą. Jo modernumas ir geometrinės formos gali įkvėpti jaunimą kūrybiškumui ir naujoviškumui.

Funkcionalizmo idėja, kad grožis yra tai, kas tikslinga, yra labai įdomus požiūris. Parapetas, kuris slepia stogą, svarbi šio stiliaus detalė.

1931 m. Kazimieras Rimkus suprojektavo gražų, lengvą ir estetišką geometrinių formų namą. Pastatas buvo pastatytas 1933 metais, o antroji aukšto dalis turi atvirą terasą. **Pilka tekstūrinio tinko fasado spalva suteikia namui švelnumo ir leidžia susiderinti su monotoniška kasdienybe.**

Apie pastatą informacijos išlikę labai mažai, o **sienos, deja, negali papasakoti, ką patyrė per 91 metus Kėdainiuose**, bet pastato buvimas Kauno regioninio karo prievolės ir komplektavimo skyriaus Kėdainių poskyriumi gali paskatinti jaunimą domėtis praeitimi, istorija, savo šalies kultūra ir skatinti patriotiškumą.

Goda Pravackaitė,
Ive klasė. Kėdainių šviesioji gimnazija.

Kėdainių apskrities valdybos pastatas
(dabar – Lietuvos kariuomenės Karo prievolės ir komplektavimo tarnybos Kauno regioninio karo prievolės ir komplektavimo skyriaus Kėdainių poskyris)
Adresas: Radvilų g. 20, Kėdainiai
Statybos metai: 1933 m.
Architektas: Kazimieras Rimkus

NETOBULAS MODERNIZMAS

Pasirinkau būtent šį objektą, nes mane be galo sudomino jo istorija. Šie banko rūmai buvo pastatyti tarpukariu 1931 m. Arno Funko. Įvertinus tai, kad pastatas buvo įgyvendintas vieno iš novatoriškiausių tarpukario Lietuvos kūrėjų, dėl funkcionalumo bei estetikos buvo sulaukta visai įdomių ir net žaismingų, šiandieniam skaitytojui šypsena keliančių, pastebėjimų:

„...įėjimas į banką neestetiškas, nes primena teorijas Freudo ir Sadgerio iš psichoanalizės. Reikia nepamiršti ir lietuvių psichologiją – mes, lietuviai, nepratę afišuotis [...].

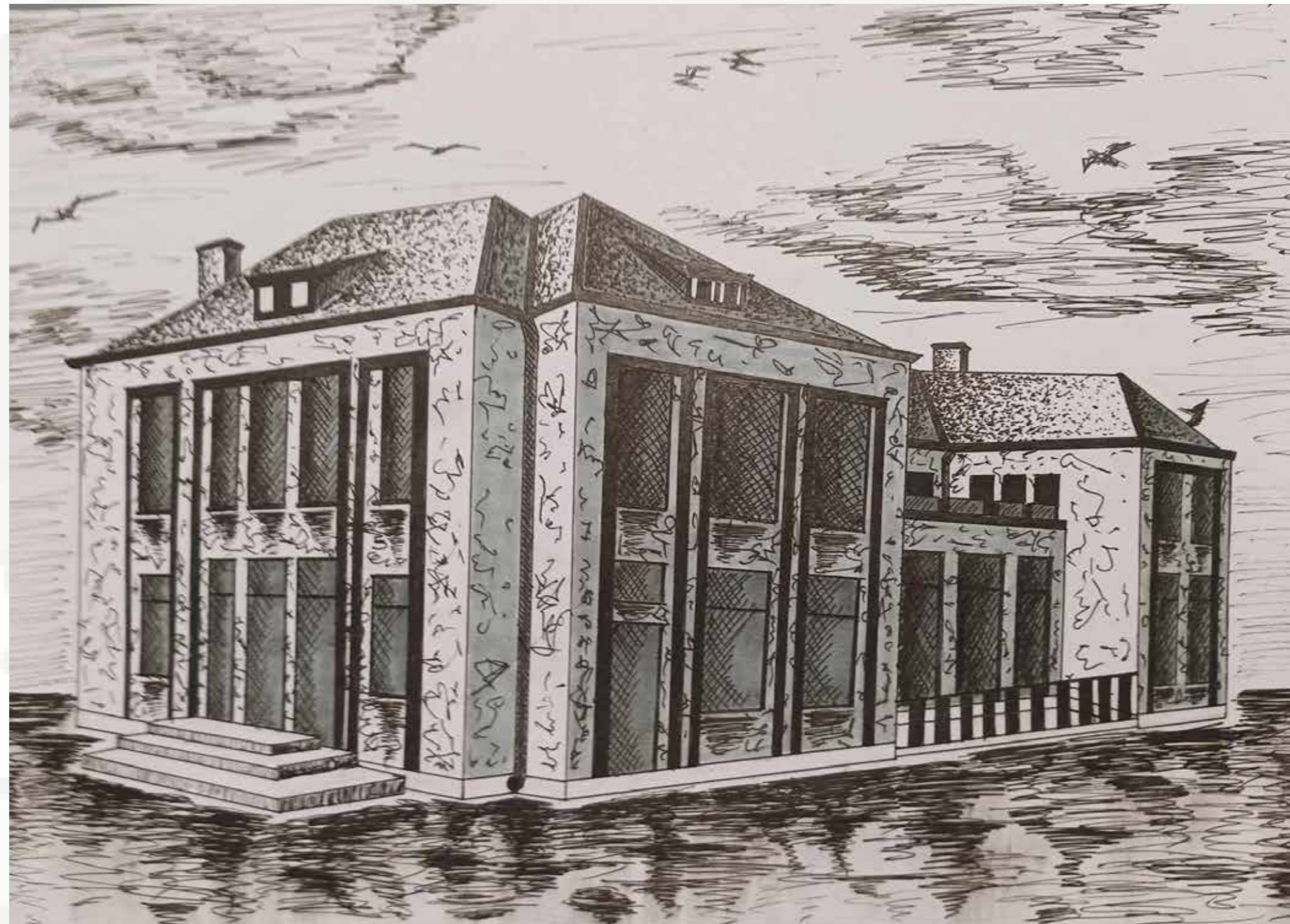
Banko direktoriaus bute – viduryje išeinamoji vieta neestetiška ir nehygieniška, jos įrengimas brangus; neestetiška nes dėl storio sienų – girdėti bus...; nehygieniška, nes vis vien kvapo neišvengti.”^[1]

Deja, šis įdomus tarpukario architektūros pavyzdys Kėdainių mieste puošė tik kiek ilgiau nei dešimtmetį. Per antrąjį pasaulinį karą 1944 m. banko rūmai buvo sugriauti.

[1] LCVA, f. 1622, ap. 4, b. 154, l. 11.

Rasuolė Juodžbalytė,
Ie klasė, Kėdainių šviesioji gimnazija.

Kėdainių banko rūmai
Statybos metai: 1931 m.;
Architektas: Arnas Funkas

NETOBULAS MODERNIZMAS

Kelmės rajone, Tytuvėnų centrinėje aikštėje, stovi senas, medžių instaliacija papuoštas senasis Kultūros namų pastatas, **šiuo metu pripažintas avarinės būklės**. O stovi pastatas nuo 1935 m., kuomet buvo pastatytas.

Ši instaliacija ant pastato ir sudomino mane, nes ji būdavo papuošta nuotraukomis iš Tytuvėnų gyvenimo arba, prieš didžiąsias pavasario šventes, velykiniais kiaušiniais.

Kiek žinau, šis pastatas bus griauamas, todėl jis turi išlikti kaip prisiminimas, ne tik interneto platybėse, tytuvėniškių atmintyje, bet ir mano piešinyje.

Smiltė Kalytytė, 6a klasė.
Kelmės „Aukuro“ pagrindinė mokykla

Tytuvėnų senasis kultūros centras
Statybos metai: 1935 m.

NETOBULAS MODERNIZMAS

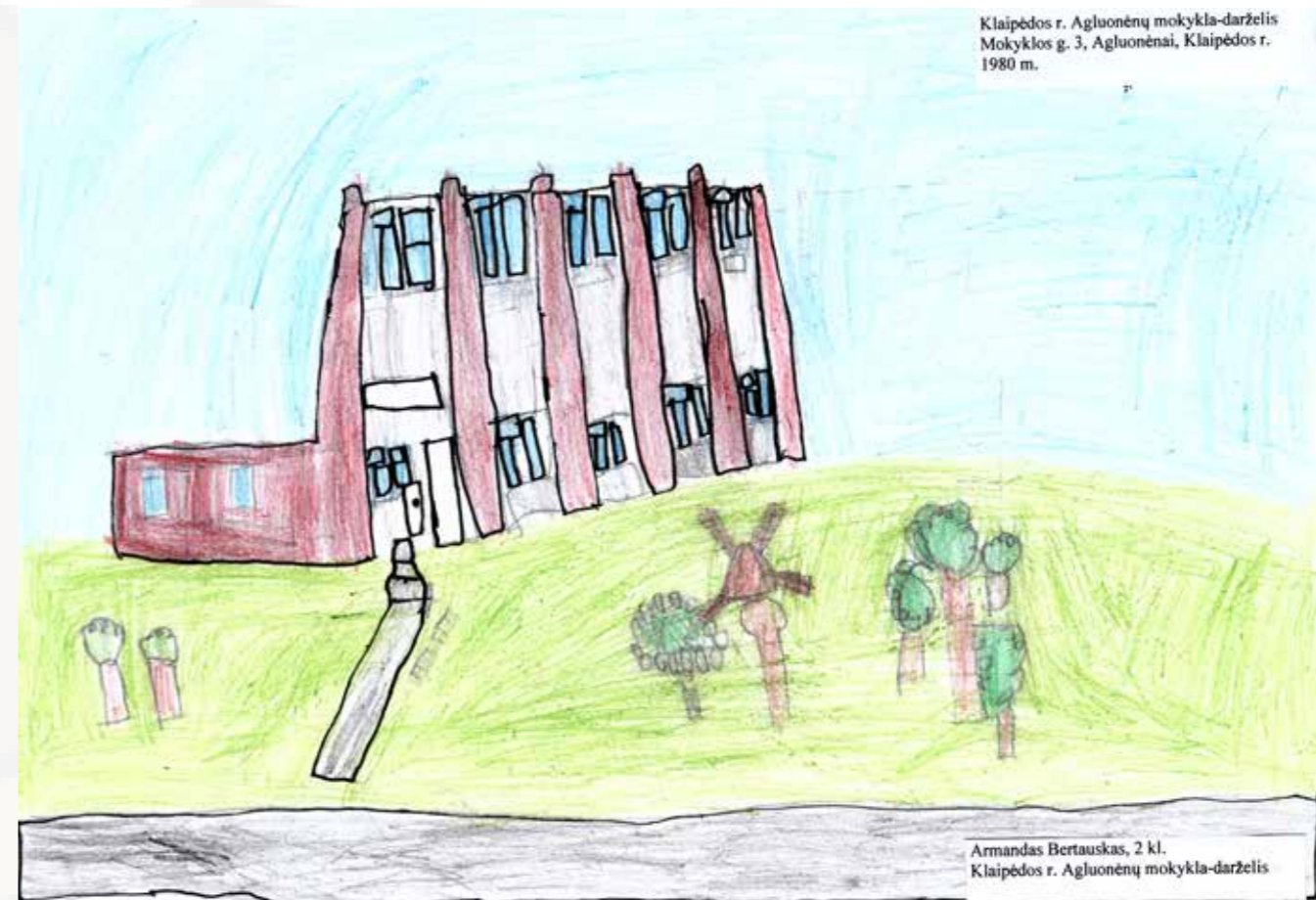

Klaipėdos r. Agluonėnų mokykla-darželis
Mokyklos g. 3, Agluonėnai, Klaipėdos r.
1980 m.

Simas Žukauskas, 4 kl.
Klaipėdos r. Agluonėnų mokykla-darželis

Simas Žukauskas, 4 klasė.

Klaipėdos r. Agluonėnų mokykla-darželis
Adresas: Mokyklos g. 3, Agluonėnai, Klaipėdos r.
Statybos metai: 1980 m.

Klaipėdos r. Agluonėnų mokykla-darželis
Mokyklos g. 3, Agluonėnai, Klaipėdos r.
1980 m.

Armandas Bertauskas, 2 kl.
Klaipėdos r. Agluonėnų mokykla-darželis

Armandas Bertauskas, 2 klasė.

Klaipėdos r. Agluonėnų mokykla-darželis
Mokyklos g. 3, Agluonėnai, Klaipėdos r.
1980 m.

Jonas Žukas, 3 kl.
Klaipėdos r. Agluonėnų mokykla-darželis

Jonas Žukas, 3 klasė.

NETOBULAS MODERNIZMAS

Netobulas modernizmas – tai labai skirtingai suvokiamas teiginys.

Netobulumas gali reikšti klaidą, tačiau pats žmogus nėra tobulas, todėl bet koks kūrinys nėra tobulas.

Aš netobulumą priimu ir kaip darbo neužbaigtumą, bet galbūt tai kaip tik suteikia kūrinii žavesio, taigi pasirinkau savo sekmadieniais lankomos bažnyčios freską, 1938 m. nutapytą žymaus Lietuvių menininko Liudo Truikio, pavadinimu „Angelai“.

Ši freska man pasirodė įspūdinga tuo, jog ji originaliai nebuvo užbaigta, dėl karo. Nors 2006 m. freska buvo restauruota, tai vis tiek parodo, jog menas gali būti neužbaigtas, tai ir sukuria išskirtinumą.

Patricija Žebuolytė,
10 klasė, KTU Inžinerijos licėjus.

Šv. Jėzaus Širdies bažnyčios freska „Angelai“
Adresas: Juozapavičiaus pr. 60, Kaunas.
1938 m.
Autorius: Liudas Truikis

NETOBULAS MODERNIZMAS

„XX amžiaus architektūros objektai dažnai atsiduria visuomenės diskusijų, apkalbų centre. Vieni žavisi modernizmu, kiti jo nekenčia“ – teigia konkurso organizatoriai. Tačiau yra ir kita **grupė žmonių, kuriems XX amžiaus architektūros pastatai sukelia brangius prisiminimus, kurie sušildo, leidžia nusišypsoti ir bent minutei nusikelti atgal...** Bet apie viską nuo pradžių.

Peržiūrėjome organizatorių pateiktą Lietuvoje esančių XX a. modernistinių statinių sąrašą ir labai nustebome. Pačio sąrašo viduryje – Žeimelio kultūros rūmai. Šis architektūros objektas iš karto patraukė mūsų dėmesį, nes juk tai mūsų gimtojo miestelio kultūros centras.

Žeimelis – tai mažas miestelis, esantis Latvijos pasienio pakraštyje. Jame augome, lankėme darželį, mokyklą, praleidome gražiausius paauglystės metus. Šis pastatas lyg miestelio kultūros širdis, leidusi žmonėms plėsti savo kultūrinį akiratį, mėgautis socialiniais renginiais, koncertais, įvairiais gyvo garso muzikos pasirodymais, meno parodomis ir diskotekomis. Bent jau taip buvo anuomet.

Viskas prasidėjo dar 1975-1980 m., kai architektas Henrikas Šilgalis suprojektavo dviejų aukštų, apie trijų tūkstančių kvadratinį metrų statinį, kuriame įsikūrė administracijos korpusas, didžiulė scena, sporto salė ir kitos erdvės. Didžiojoje salėje telpa net 500 žiūrovų. Iš ten seniau besilankiusių žmonių girdėjome nemažai pasakojimų, apie ten vykusius renginius.

Visi nostalgikiškai liudija, kaip kelios dešimtys scenos apšvietimo šviesų buvo nukreipiamos į atlikėjus, gali tik įsivaizduoti kaip užgniauždavo kvapą ir koks tada jaudulys apimdavo ten pasirodančius ir pasirodymą stebinčius žmones. Kai kurie miestelio gyventojai dar mena praėjusio amžiaus aštuntojo dešimtmečio viduryje, rajono kultūros gyvenimo įvykiu tapusią „Komunaro“ kolūkio kultūros rūmų atidarymo šventę. Joje koncertavo ne tik vietos saviveiklininkai, moksleiviai, bet ir svečiai iš Latvijos, buvo galima pasigrožėti meno parodomis, tada gyvenimas kultūros rūmuose virė. **Žeimelio gyventojai pasakoja, kad kai atskubėdavo į rūmus ruošti renginiui, kasdienius batus palikdavo prie lauko durų – kad neprineštų purvo ant nublizginto parketo.**

Tai parodo, kaip rūmai buvo saugomi, gerbiami ir kaip jais miestiečiai džiaugėsi. Tačiau, toks džiaugsmas truko ne ilgai, niekas nė neįtarė, kad žmonės anuomet dirbdami kolūkyje ir statydami tuos rūmus, po kelių dešimtmečių juose jau negalės būti. Prižiūrėti griūvantį ir dėl netinkamos eksploatacijos irstantį brangų pastatą – per sunki našta ir dabartiniam jo savininkui, ir rajono biudžetui, todėl šis visų taip gerbiamas ir mylimas statinys šiuo metu stūkso miestelio viduryje tuščias, nenaudojamas ir neprižiūrimas. **Neturėti kultūros namų su koncertų sale ir kitomis erdvėmis – didelė skriauda miestelio kultūrai ir jo žmonėms.**

Šie kultūros rūmai su puikiai išvystyta akustine sistema iki šiol yra didžiausia koncertų salė visame rajone. Labai gaila, bet deja, nenaudojamas statinys virsta pastatu vaiduokliu, kurio visi gyventojai ilgisi. **Tačiau šiai dienai šis netobulas modernizmas išlieka tobulu tik kraštiečių prisiminimuose.**

Ema Adomaitytė ir Goda Cibulytė,
IIIb klasė, Pakruojo „Atžalyno“ gimnazija

Žeimelio kultūros namai
Adresas: S. Dariaus ir S. Girėno g. 8, Žeimelio mstl., Pakruojo raj.
Statybos metai: 1975-1980 m.;
Architektas: Henrikas Šilgalis

NETOBULAS MODERNIZMAS

Donata Kontrimaitė,
1E klasė. Palangos senoji gimnazija

Palangos pradinė mokykla ir moksleivių klubas

Adresas: Virbališkės takas 4, Palanga

Statybos metai: 1985 m.

Architektai: Gintautas Likša, Irena Likšienė

Palangos pradinė mokykla (dabar ir moksleivių klubas) – tai išskirtinės architektūrinės stiliškos „LEGO“ principu suprojektuotas pastatas, sujungtas su observatorija, kuri **puošia Klaipėdos laivų gamykloje pagamintas kupolas.**

Mokyklos pastato išskirtinumą išryškina viršutinė dalis, kurios masyvumą pabrėžia kolonos ir įtrauktas pirmasis aukštas, būdingas modernizmui.

Šioje mokyklos vietoje buvo planuojama sukurti dabartinio „Disneilendo“ atitikmenį su observatorija, pro kurios teleskopą vaikai galėtų stebėti mėnulio kraterius ir žvaigždes. Bet, **deja, observatorijoje teleskopas nebuvo sukonstruotas, o pastatas buvo projektuojamas kaip „ Moksleivių namai“.**

1991 m. pastate įkurta pradinė mokykla, kuri veikia iki šiol, kartu su antrame ir trečiame aukšte iš naujo įsikūrusiu „Moksleivių klubu“.

Šis pastatas galėtų labiau atitikti šiandienos žmonių poreikius, jeigu būtų įgyvendintas pirmasis numatytas tikslas: **įkurti Palangoje observatoriją, kurioje būtų galima mokiniams susipažinti su dangaus kūnais (astronomija) ir įsteigti astronomijos būrelį tiems, kurie domisi dangaus kūnais.**

Su šiuo tikslu iškyla ir problema: šviesos tarša ir elektronikos priemonių gausa, kurie trikdo teleskopo veikimą, tikslios bei teisingos informacijos siuntimą ir dangaus stebėjimą.

NETOBULAS MODERNIZMAS

Centriniai pašto rūmai – vienas iš išskiliausių modernizmo stiliaus pastatų Šiauliuose. Pašto rūmų fasadas tikslus, konkretus, nepasižymintis išskirtinėmis detalėmis. Įžengus į vidų to meto pašto lankytojus pasitikdavo telefonas ir telegrafas. Interjeras nustelbdavo pastato fasadą su navomis, kolonomis, sienine tapyba, ažuolinėmis durimis, o ką jau kalbėti apie freskų įkomponavimą į tokio tipo pastatą.

Man šis pastatas mena istoriją, kurios negalėjau patirti tarpukariu. Didžiausią įspūdį paliko viena modernizmo detalių – kampinė „spinta“ – pneumatinis paštas, kuriuo buvo perduodamos siuntos. Architektas, kad pašto darbuotojams nereikėtų vaikščioti per aukštus, sugalvojo praktinę funkciją – siuntą buvo galima įmesti į kampinę „spintą“.

Gaila, jog šis masyvus pastatas dabar stovi be funkcijos. Mano manymu, Šiauliuose trūkta jaunimo erdvių, tad pastatas būtų puiki vieta, kurioje jaunimas galėtų leisti savo laisvalaikį: moksleivių neformalus ugdymas ar įvairios konferencijos ir renginiai, kurių metu jaunimas tobulėtų.

Pastato vestibulis galėtų būti puiki vieta jaunesiems menininkams, kurie savo darbus eksponuotų platesnei auditorijai. Kodėl gi nepamąstyti giliau ir neįkurti šiomis dienomis populiariojo kupolo ar net observatorijos ant pastato stogo? Taip pat būtų galima sukurti žaliąsias erdves.

Pastato pavadinimas galėtų būti E-PAŠTAS, pridėjus vieną raidę, pakeičiame visą pašto idėją.

Ak, kaip būtų smagu, jog vieną gražią dieną išgirsčiau prieš kelis dešimtmečius jaunimo tarpe paplitusį pašmaikštavimą: „susitinkame šeštą prie pašto“.

Taigi, nors centrinio pašto rūmai ir atliko savo funkciją anksčiau, dabar yra laikas „prikelti“ šį pastatą antram gyvenimui su bendra nauda tiek Šiauliams, tiek augančioms bei kuriančioms asmenybėms.

Reda Šambarytė,
IIIb klasė, Šiaulių Juliaus Janonio gimnazija.

Centriniai pašto rūmai
Adresas: Aušros al. 42, Šiauliai
Statybos metai: 1939 m.
Autoriai: architektas Klaudijus Dušauskas-Duž ir inžinierius Anatolijus Rozenbliumas

NETOBULAS MODERNIZMAS

Pirmoji bendrovės pieninė buvo įrengta tam tikslui nepritaikytose patalpose, tad **1931 m. Tauragės apskrities pieno perdirbimo bendrovių sąjunga pradėjo naujos modernios garinės pieninės statybą.**

Pieninės projektą parengė „Pieno centro“ architektas Bronius Elsbergas drauge su „Pieno centro“ inžinieriumi Telesforu Prijalgausku.

Originali modernistinio stiliaus

Kvėdarnos pieninė, su lenktu įstiklintu prieangiu, išsiskyrė savo architektūra iš tipinių pieninių. Pirmajame aukšte buvo įrengtas pieno supirkimo punktas, laboratorija, separatorių patalpa ir perdirbimo patalpa, antrajame aukšte – pienininko butas.

Kvėdarnos pieninės atvaizdas

tarpukariu buvo publikuojamas daugelyje leidinių ir periodikoje, kaip moderniosios pieninių architektūros pavyzdys.

Sovietmečiu pieninėje veikė pieno supirkimo punktas, originali įranga išmontuota.

Dabar pieninė yra regioninis objektas, saugomas valstybės. Nors šis pastatas svarbus istorškai, manau, būtų galima jį paversti į lankytiną vietą.

Pirmame aukšte įrengti kavinę, kurioje būtų galima įsigyti suvenyrų ar įvairiausių pieno gaminių. Taip pat likusioje patalpoje, pirmame aukšte, įrengti muziejų. Atstatyti to meto įrangą pieno perdirbimui kaip pavyzdį, kaip ji anksčiau buvo naudojama. Aprašyti įrenginių svarbą, sudėti ar galbūt pavaizduoti detalią jų konstrukciją.

Antrame aukšte būtų galima „atkurti“ pienininko butą. Sutvarkyti taip, kaip tuo metu gyveno ir buvo įsikūręs.

Gabrielė Laurinaitytė,

IIIc klasė. Šilalės Simono Gaudėšiaus gimnazija

Kvėdarnos kooperatinė pieninė

Adresas: Dariaus ir Girėno g. 10, Kvėdarnos m., Šilalės rajono sav.

Statybos metai: 1932 m.

Autoriai: architektas Bronius Elsbergas ir inžinierius Telesforas Prijalgauskas.

NETOBULAS MODERNIZMAS

Tauragės banko rūmai – tai paslapčių ir istorijos sargas. Jo akmeninės sienos ir didžiulės kolonos išsiskiria iš visų kitų statinių, esančių Tauragėje.

Šių rūmų istorija prasideda tarpukario metais.

1934 metais buvo paskelbtas projektų konkursas, kurio laureatu tapo Arnas Funkas. Šis darbas buvo išsiųstas profesoriui M. Songailai,

kuris tuo laikotarpiu buvo komisijos narys, atstovaujantis VDU Technikos fakultetą. **Tačiau galutinio pastato projekto architektūrinė stilistika buvo panašesnė į M. Songailos darbą nei tikrojo autoriaus. Dėl šios priežasties neįprastieji banko rūmai turi du autorius.**

Praėjusį šimtmetį Tauragės banko rūmai patyrė daugybę pokyčių: nuo statybų, renovacijų iki pastato paskirties pakeitimų. Per II Pasaulinį karą, jis gerokai nukentėjo. **Tačiau pokaryje buvo suremontuotas ir tapo viešbučiu su restoranu.** Banko statusą atgavo tik 1978 metais.

Šiandien pastate vyksta meno mokyklos muzikos pamokos. **Be to rūmai išliko kaip kultūros paminklas bei modernizmo architektūros pavyzdys.**

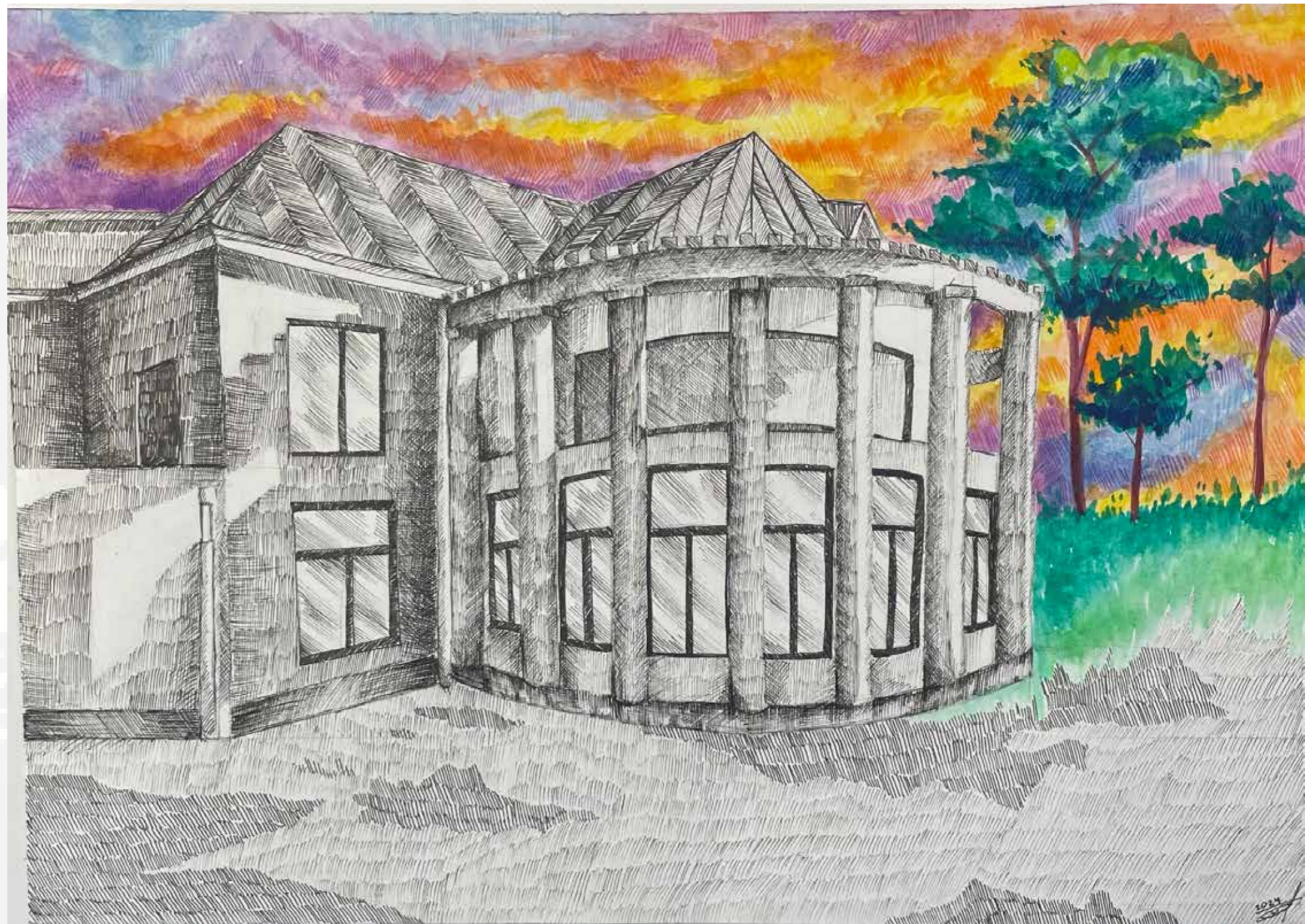
Austėja Trumpaitytė,
II klasė, Tauragės „Versmės“ gimnazija.

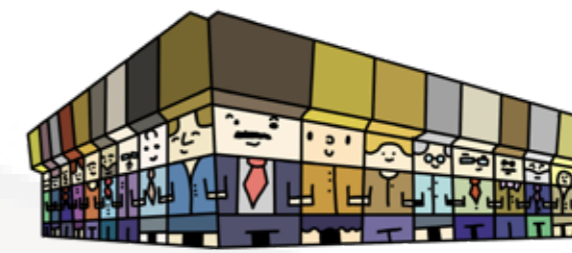
Tauragės banko rūmai.

Adresas: Dariaus ir Girėno g. 7, Tauragė.

Statybos metai: 1936 m.

Architektai: Arnas Funkas ir Mykolas Songaila

NETOBULAS MODERNIZMAS

Aš atnaujinčiau visus sporto rūmus
ir padaryčiau gyvūnų rūmus.

GYVŪNAI

GYVŪNAI

GYVŪNŲ
RŪMAI

Aš atnaujinčiau visus Sporto rūmus ir padaryčiau Gyvūnų rūmus.

Rugilė Vėtaitė,
1b klasė. Vilniaus Senvagės gimnazija

Vilniaus koncertų ir sporto rūmai

Adresas: Rinktinės g. 1, Vilnius
Statybos metai: 1971 m.

Autoriai:

architektai – Eduardas Chlomauskas,
Jonas Kriukelis, Zigmantas Liandzbergis;
konstruktoriai – Henrikas Karvelis,
Algimantas Katilius, Aleksejus Kamarauskas,
Sofija Kovarskaja.

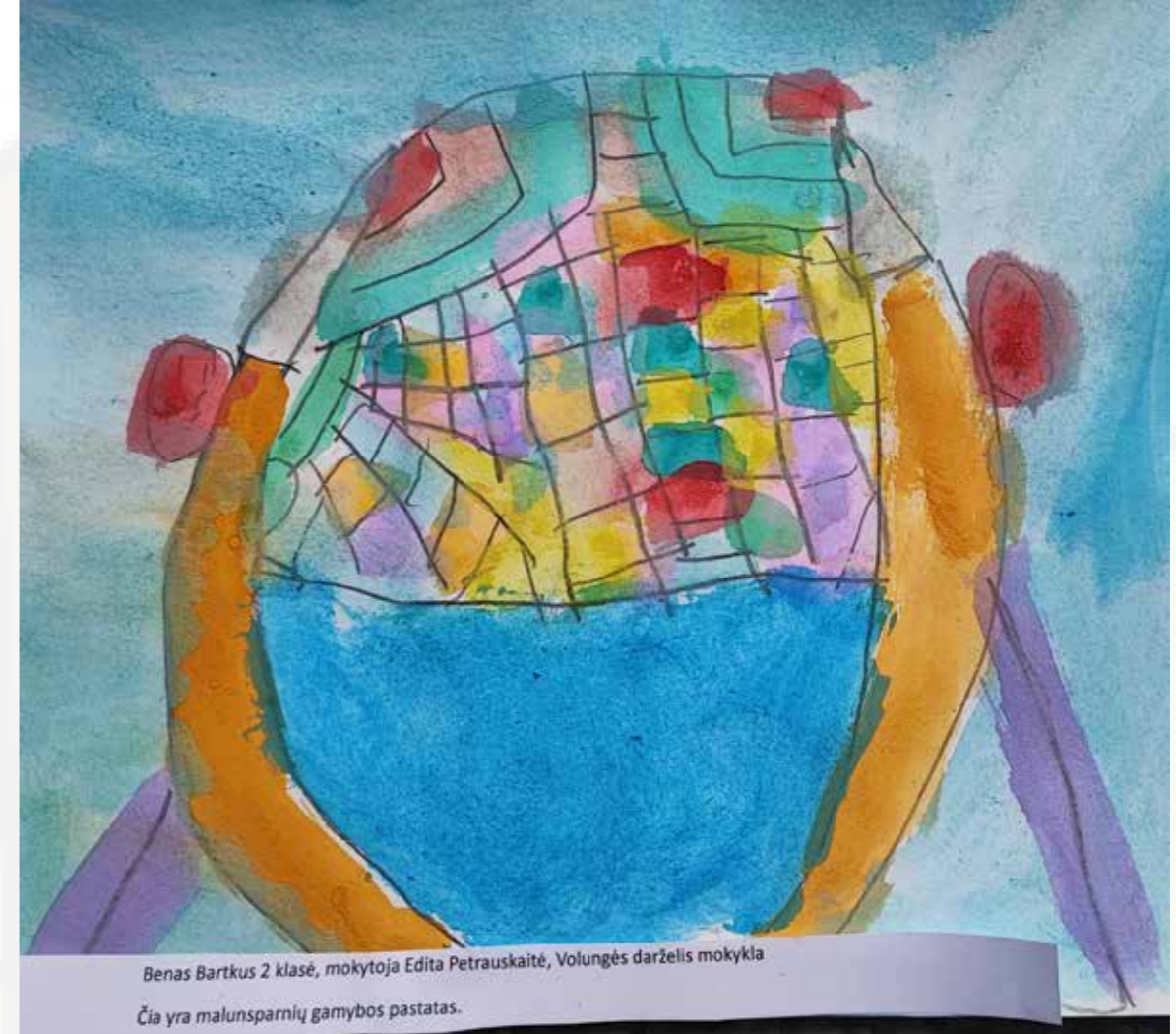

NETOBULAS MODERNIZMAS

Arijus Balčiūnas 2 klasė, mokytoja Edita Petrauskaitė, Volungės darželis mokykla
Tai ofisas, o jame yra mašinių aikštelė ir valgykla.

Arijus Balčiūnas, 2 klasė, Vilniaus Volungės darželis-mokykla.
Svajonių pastatas automobilių stovėjimo aikštelė

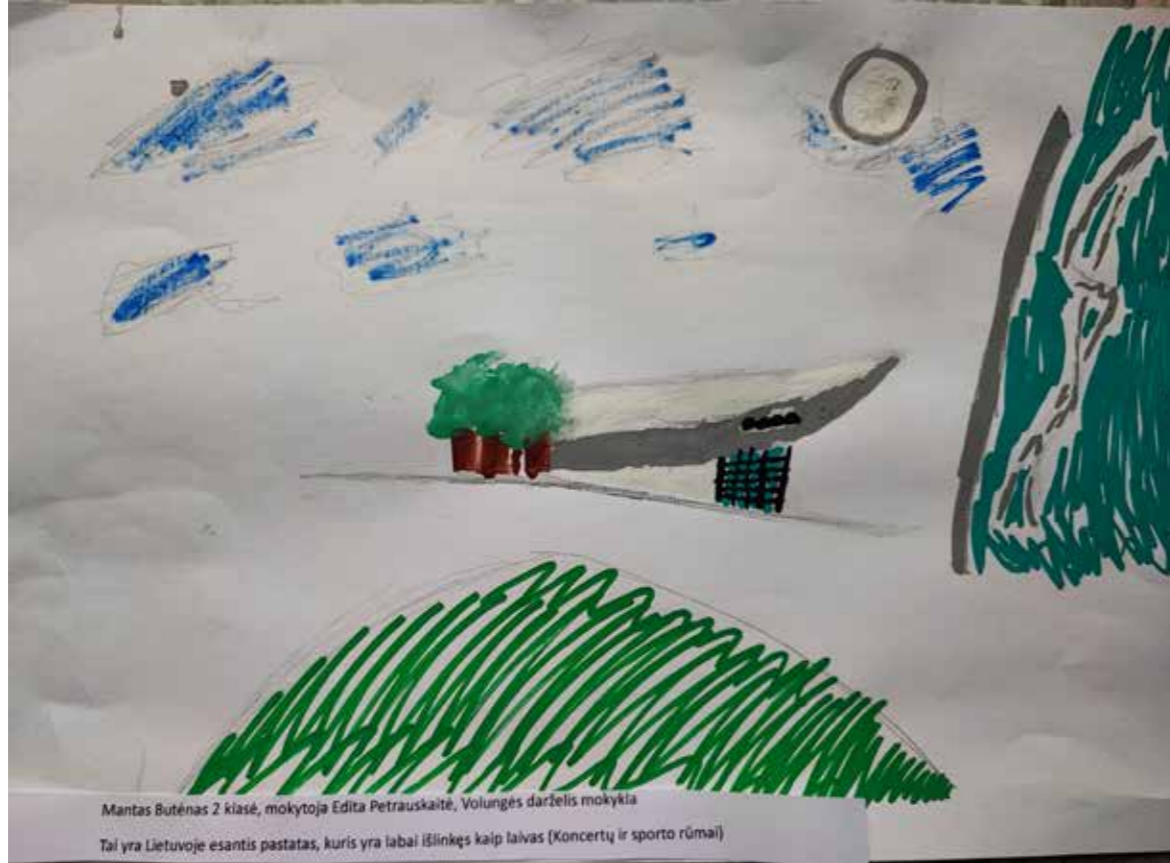
Benas Bartkus 2 klasė, mokytoja Edita Petrauskaitė, Volungės darželis mokykla
Čia yra malunsparnių gamybos pastatas.

Benas Bartkus, 2 klasė, Vilniaus Volungės darželis-mokykla.
Svajonių pastatas sraigtasparnių gamybai

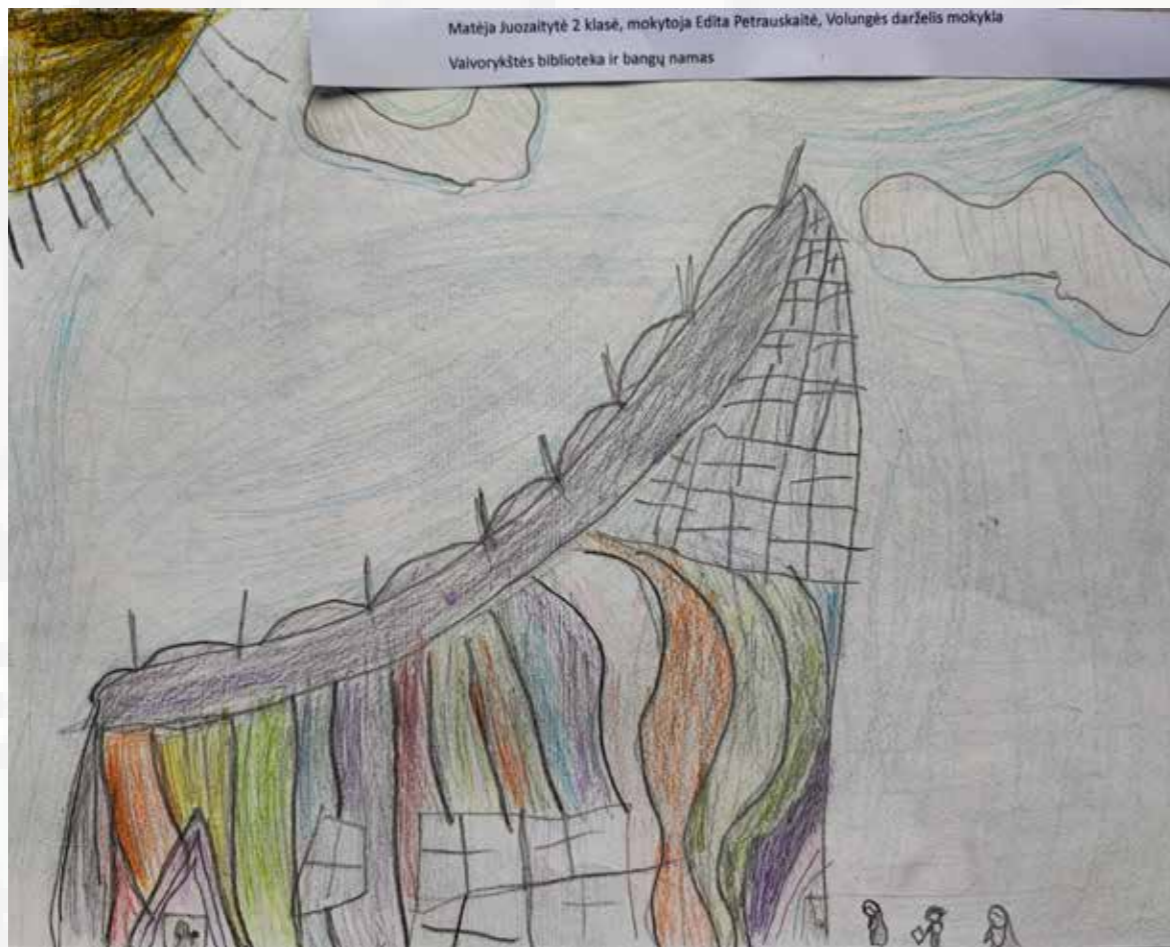

Vincentas Bentkus 2 klasė, mokytoja Edita Petrauskaitė, Volungės darželis mokykla
Tai yra namelis, kuris prieš 100 metų buvo įtrauktas į juodąjį skylių.

Vincentas Bentkus, 2 klasė, Vilniaus Volungės darželis-mokykla.
Laisva kūryba

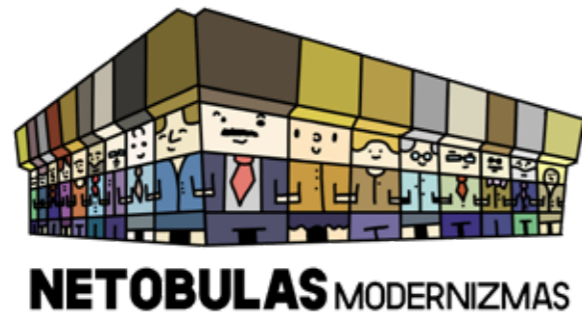
Mantas Butėnas, 2 klasė, Vilniaus Volungės darželis-mokykla.
Vilniaus koncertų ir sporto rūmai

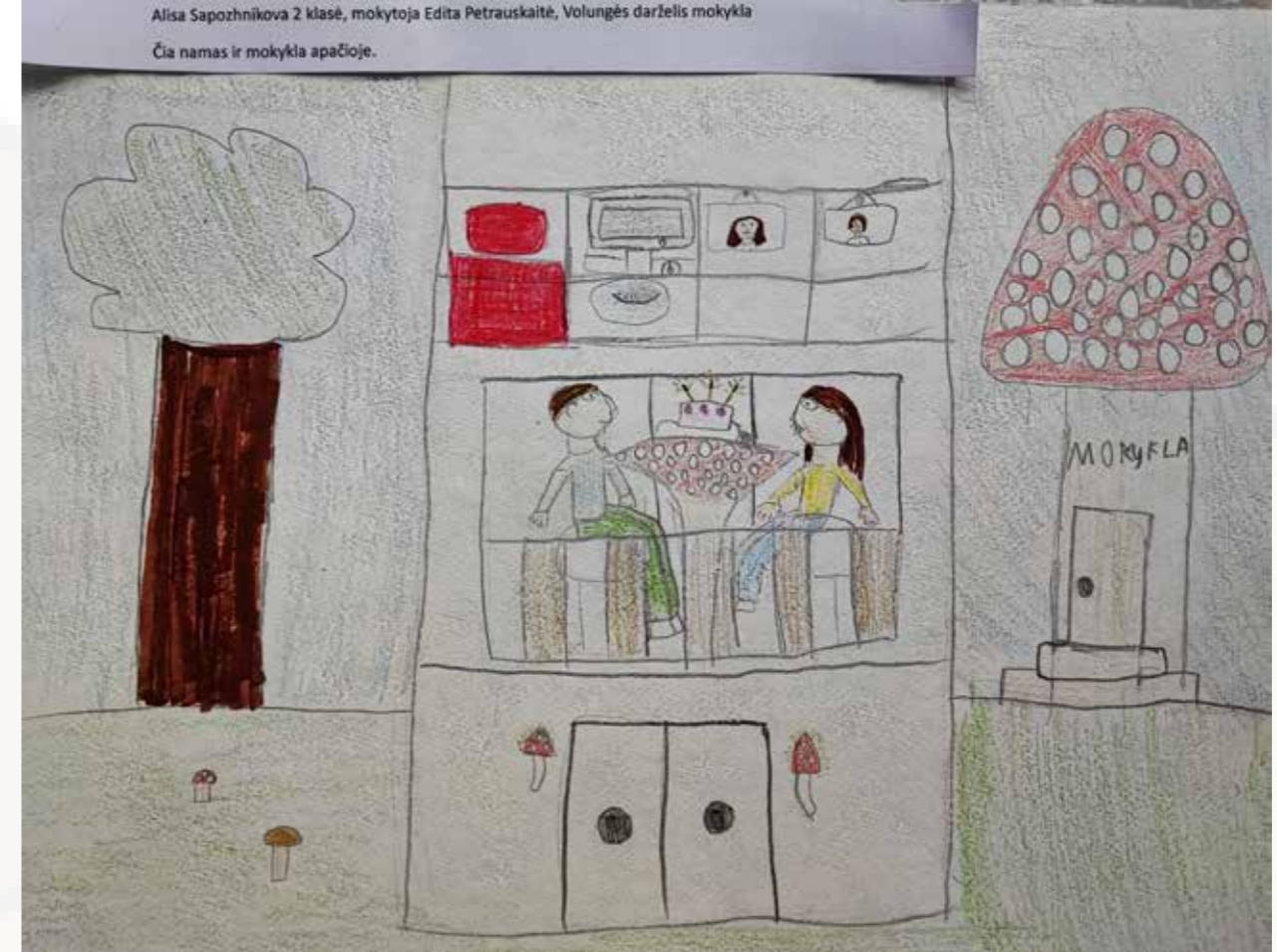
Matėja Juozaitytė, 2 klasė, Vilniaus Volungės darželis-mokykla.
Vilniaus koncertų ir sporto rūmai

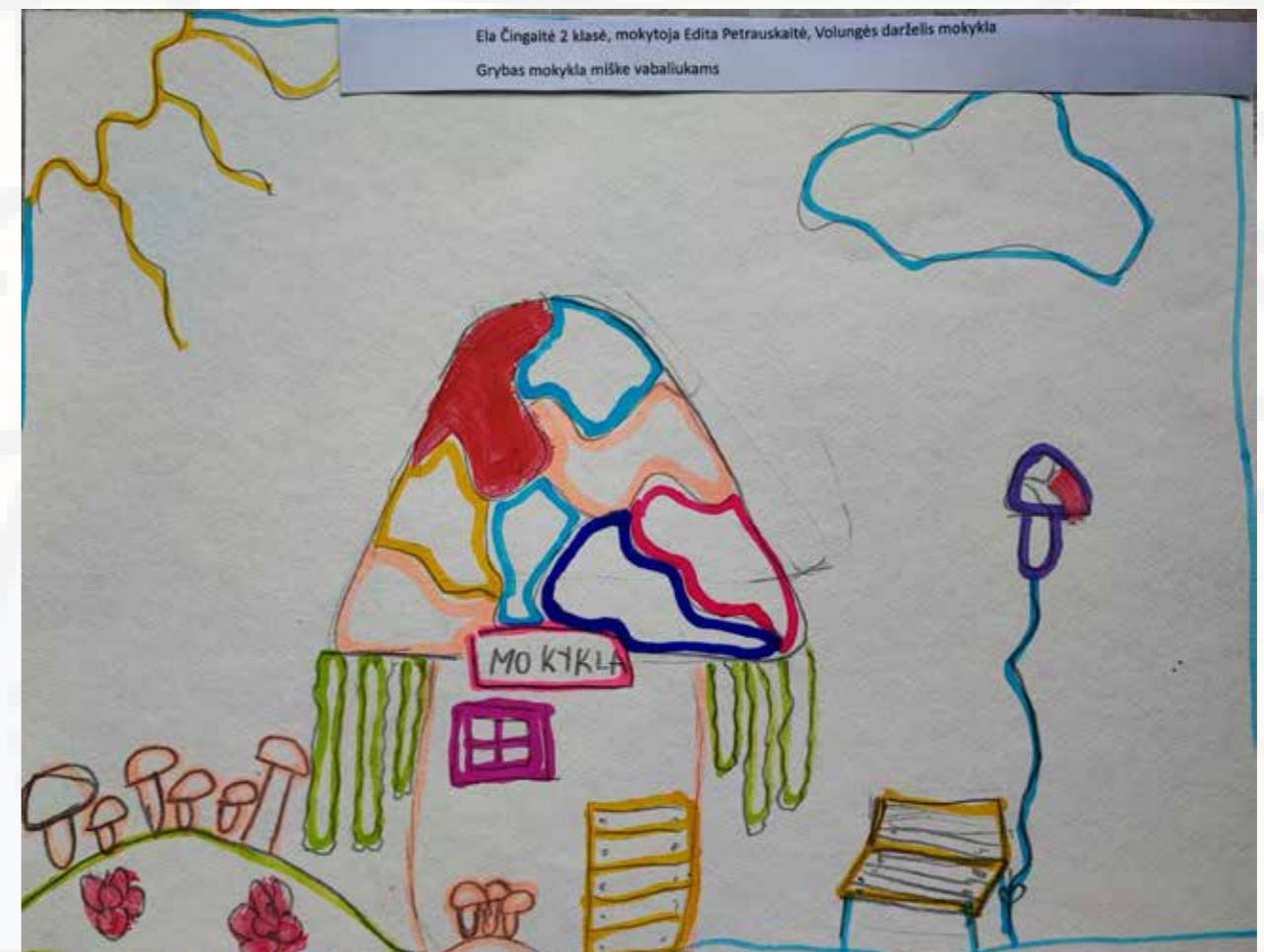
Rapolas Kilpys, 2 klasė, Vilniaus Volungės darželis-mokykla.
Vilniaus koncertų ir sporto rūmai

Vytis Šepetys, 2 klasė, Vilniaus Volungės darželis-mokykla.
Svajonių pastatas grybo formos

Alisa Sapozhnikova, 2 klasė, Vilniaus Volungės darželis-mokykla.
Svajonių mokykla

Ela Čingaitė, 2 klasė, Vilniaus Volungės darželis-mokykla.
Svajonių mokykla

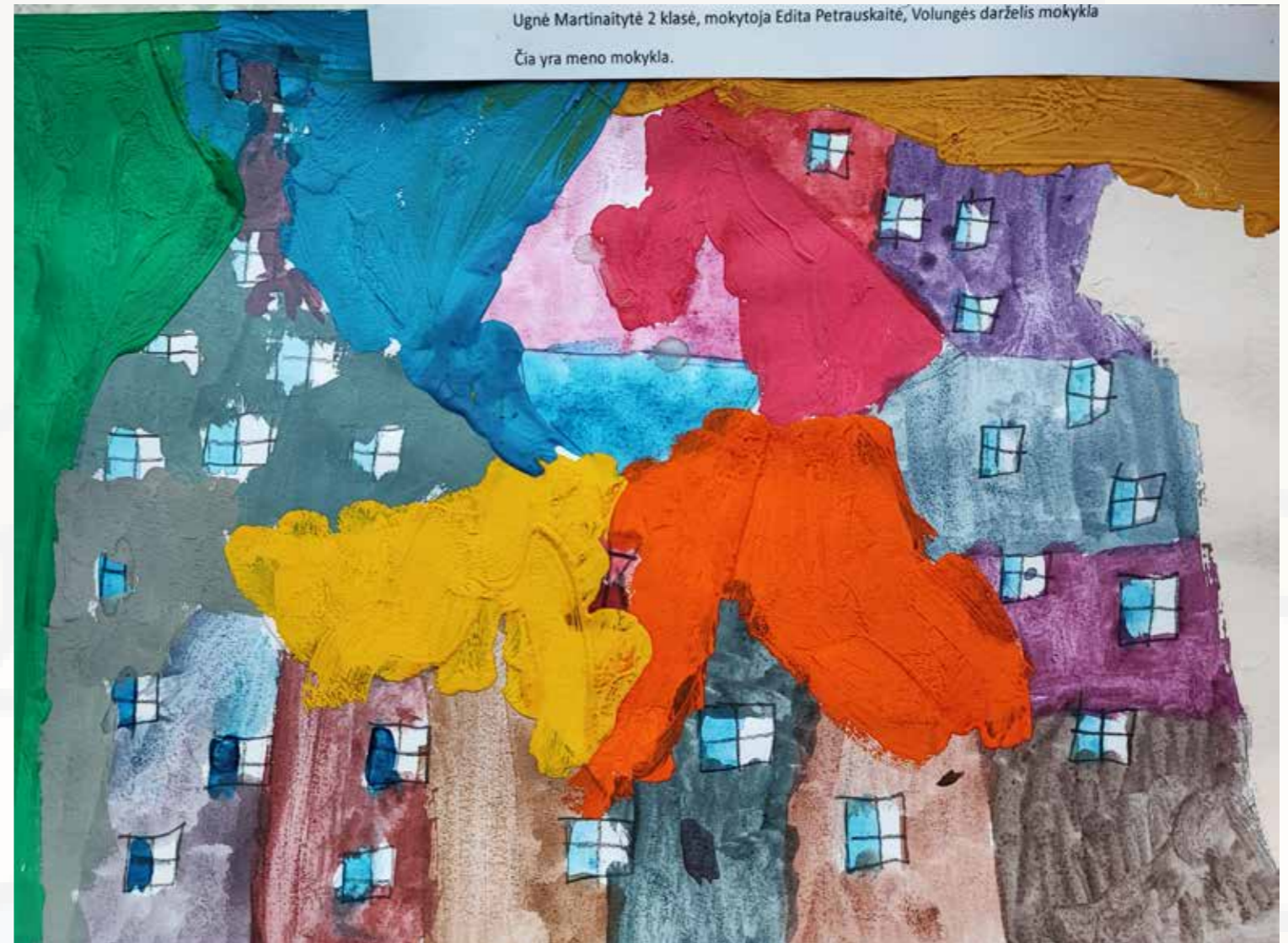
Antanas Kuzmickas, 2 klasė, Vilniaus Volungės darželis-mokykla.
Nacionalinė dailės galerija

Julija Lekavičiūtė, 2 klasė, Vilniaus Volungės darželis-mokykla.
Nacionalinė dailės galerija

NETOBULAS MODERNIZMAS

Ugnė Martinaitytė, 2 klasė, Vilniaus Volungės darželis-mokykla.
Dailės parodų rūmai

NETOBULAS MODERNIZMAS

Karolis Remeika 2 klasė, mokytoja Edita Petrauskaitė, Volungės darželis mokykla
Futbolo federacijos rūmai ir muziejus

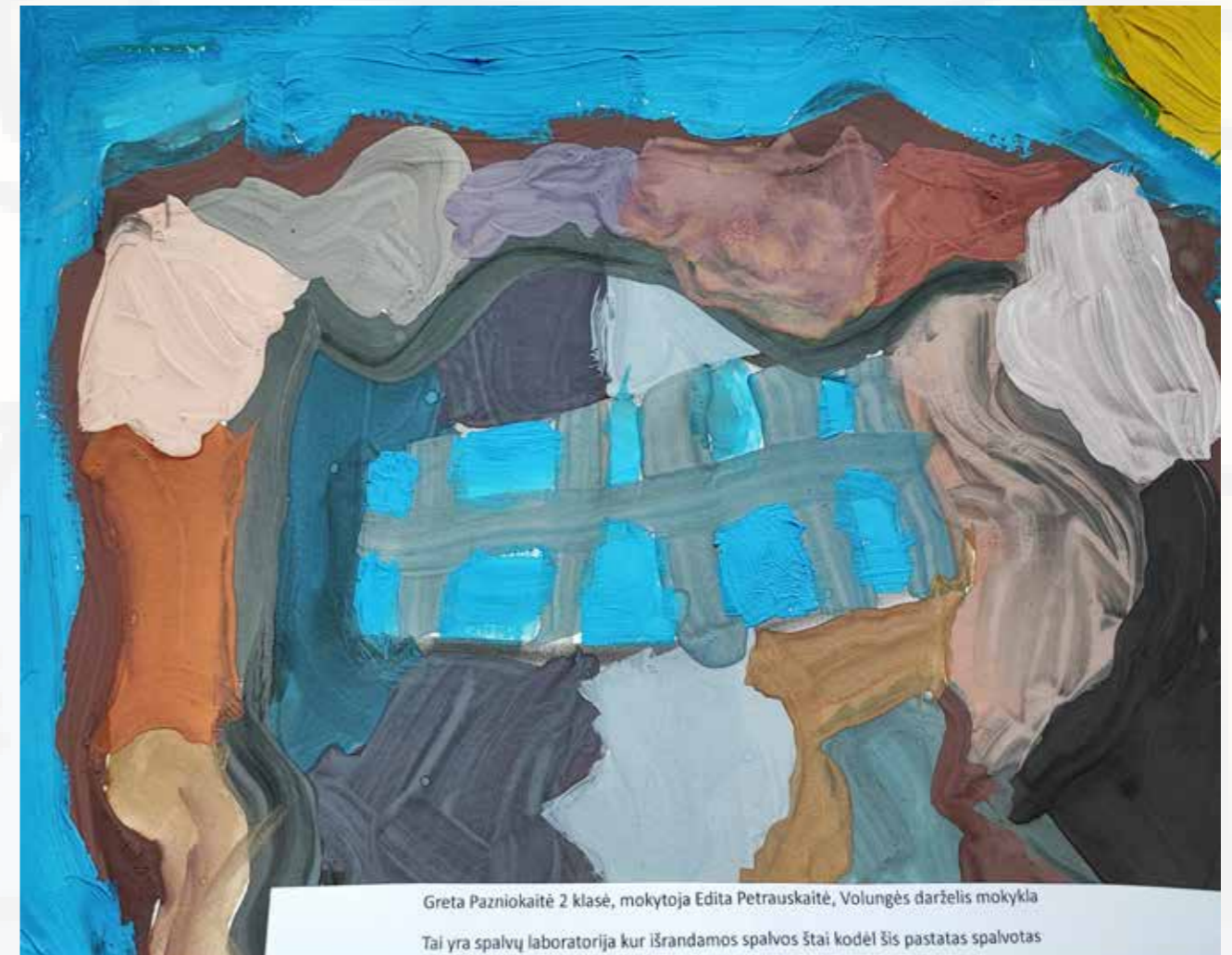

Karolis Remeika, 2 klasė, Vilniaus Volungės darželis-mokykla.
Vilniaus koncertų ir sporto rūmai

Beatričė Speičytė 2 klasė, mokytoja Edita Petrauskaitė, Volungės darželis mokykla
Žaibų laboratorijoje, kurioje tiria žaibus.

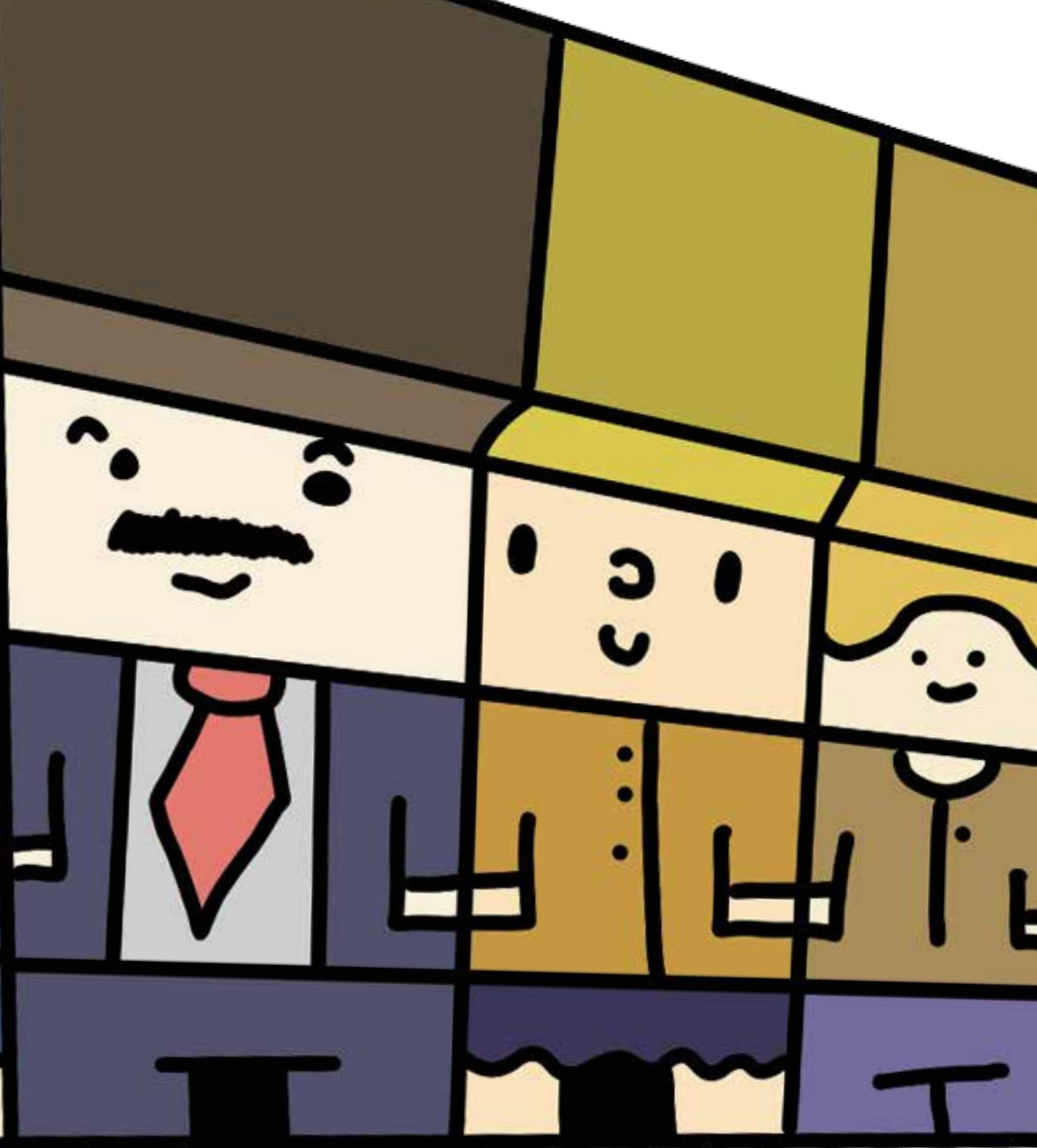

Beatričė Speičytė, 2 klasė, Vilniaus Volungės darželis-mokykla.
Svajonių pastatas, žaibų tyrimo laboratorija

Greta Pazniokaitė 2 klasė, mokytoja Edita Petrauskaitė, Volungės darželis mokykla
Tai yra spalvų laboratorija kur išrandamos spalvos štai kodėl šis pastatas spalvotas

Greta Pazniokaitė, 2 klasė, Vilniaus Volungės darželis-mokykla.
Svajonių pastatas, spalvų laboratorija

NETOBULAS MODERNIZMAS

VILNIUS
TECH

Architektūros
fakultetas